

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příprava na vyučování oborů Český jazyk a literatura a Člověk a jeho svět s cíli v oblastech MKV, VMEGS a čtenářství

Název učební jednotky (téma)	Vyprávění z dalekých zemí – světadíly						
Stručná anotace učební jednotky	Žáci se seznamují s textem určeným pro děti, který pochází z jednotlivých světadílů. Zpracovávají informace do výukového plakátu a prezentují práci skupiny.						
Nutné předpoklady (Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).	—						
Časový rozsah učební jednotky	90 minut						
Věk žáků (ročník)	4.–5. ročník						
Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
		Ano		Ano			Ano

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Vyučovací obor(y)</p>	<p>Český jazyk a literatura</p> <p><i>Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (RVP):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. • Žák rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává. <p>Člověk a jeho svět</p> <p><i>Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (RVP):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.
<p>Dlouhodobé cíle</p> <p>(Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žák umí dávat věci do souvislostí, formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory, přispívá k diskusi. • Žák třídí získané informace.
<p>Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chci v dané učební jednotce naplnit</p>	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák vnímá rozdíly mezi různými kulturními skupinami lidí. • Žák vnímá kulturu jako proces ovlivněný tím, v jakých životních podmínkách a situacích se nacházejí konkrétní lidé. <p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák používá informace o sobě a své rodině a o místě, kde žije, porovnává je a dává do souvislostí s tím, co se dozvídá od ostatních a dalších zdrojů o světě a aktuálním dění.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p>Čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> Žák vychází z dosavadních vědomostí a zkušeností, porovnává s nimi čtený text, propojuje text s tím, co už věděl dříve.
<p>Cíle učební jednotky</p>	<ul style="list-style-type: none"> Žák si samostatně přečte předložený text. Žáci společně převyprávějí obsah textu. Žák individuálně plní úkoly z pracovního listu. Žák využívá již dříve nabytých poznatků o jednotlivých zemích. Žák třídí, zpracovává nové informace o světadíle.
<p>Hodnocení (Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> vypracování pracovního listu zpracování výukového plakátu ve skupině, společná prezentace
<p>Popis učební jednotky</p>	<p>1. Rozdání 5 druhů textu (2 + 6 min)</p> <ul style="list-style-type: none"> Americká pohádka, Australská pohádka, Egyptská pohádka, Finská pohádka, Vietnamská pohádka (Příloha A) <p>a tím rozdělení žáků do 5 skupin (1 skupina – všichni mají stejný text).</p> <p>Žáci si samostatně text přečtou.</p> <p>2. Převyprávění (9 min)</p> <p>Ve skupině si žáci zvolí jednoho žáka, který převypráví obsah</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

textu (má na přípravu 3 minuty), ostatní členové skupiny zatím plní jiný úkol – vybrat v textu nebo volně zformulovat alespoň tři věty, které ho v textu zaujaly.

Následuje: převyprávění textu a hlasité přečtení zápisu (ve skupině).

3. Pracovní list (10 min)

Žáci vypracují úkoly v pracovním listu (Příloha B).

4. Individuální zápis informací (5 min)

Odpovědi na otázku Co se ti vybaví, když slyšíš název světadílu, ze kterého pochází tvůj text? Zápis na volné proužky papíru

5. Skupinové třídění informací z bodu 4 (5 min)

Výběr pro další práci.

6. Tvorba plakátu (30 min)

Z předloženého materiálu a z vlastních informací zapsaných již na lístcích – skupinová práce (doporučený formát A2, žáci třídí, opisují, kreslí, lepí, porovnávají, domlouvají se). K dispozici mají pracovní materiály o zemích z jednotlivých světadílů.

7. Prezentace (20 min)

8. Reflexe (7 min)

Individuální ústní reflexe – odpověď na otázku – Kdybys byl nucen si vybrat jiné místo pro život, který světadíl by to byl a proč?

Seznam příloh

Příloha A – Jednotlivé pohádky

Příloha B – Pracovní listy

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p>DRIJVEROVÁ Martina. <i>Kamarádi z velké dálky</i>, Albatros, 2011, ISBN 9788025129029.</p> <p>Dětský lexikon zemí, Knižní klub, 2006, str. 148-150, 156-159, 162, 163, 176-179, 198-201, 210, 211, 250, 251, 256, 257.</p> <p>Dětská ilustrovaná encyklopedie – Historie lidstva, Slovart, 1992, str. 94, 96-99, 112, 113, 134, 135.</p>
<p>Autor lekce (realizátor učební jednotky), škola</p>	<p>Mgr. Sabina Máčalíková, Mgr. Monika Szabóová ZŠ T. G. Masaryka Poděbrady Školní 556/1 ,290 01 Poděbrady</p>
<p>Závěrečná sebereflexe učitele (následuje po odučení učební jednotky)</p>	
<p>Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).</p>	<p>Doporučujeme využít materiál opakovaně, zaměnit žákům texty a pracovní materiály, vznikne tak možnost porovnat výukové plakáty a prezentace skupin.</p>
<p>S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p>Časová dotace je zde uvedena jen rámcově.</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p style="text-align: center;">—</p>

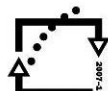
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Americká pohádka

Sova a králík

Raweno, pán nad světem, stvořil všechny tvory a dal jim jména. Uhnětl z hlíny těla a hlavy několika budoucích zvířat a každého se ptal, jak by chtělo vypadat. Jednomu řekl:

„Ty budeš... ty budeš králík! Pověz mi, jak chceš vypadat.“

„Ó, chci mít pěkné dlouhé nohy, abych dobře utíkal, chci mít i dlouhé uši, abych dobře slyšel,“ řekl králík. „A chci také ostré tesáky a drápy, abych se mohl bránit nepřítelům.“

„Dobře,“ kývl Raweno a dal se do práce. Ostatní tvorové zatím čekali a přemýšleli, jak by chtěli vypadat. Všichni mlčeli, jen to, co mělo být sovou, promluvílo: „Já chci dlouhý krk, jako má labuť, ostrý tenký zobák a červené peří, na hlavě chci mít korunku.“

„Mlč a neruš mě v práci!“ řekl Raweno. Modeloval dlouhé králičí běhy a to nebylo jednoduché. Ale sova se neustále otáčela po ostatních a mlčet nechtěla: „Dívám se kolem sebe, na ty, co jsou již hotoví. Je tu hodně pěkných ptáků, ale já chci být ten nejkrásnější!“

„Míč a neruš mě v práci!“ řekl Raweno. Modeloval dlouhé králičí uši a to nebylo jednoduché. „Víš co? Radši zavři oči.“

„Tak to ne!“ vykřikla sova. „Proč bych se nemohla dívat na ostatní, proč bych nemohla sledovat, jak pracuješ?“

V tu chvíli se Raweno rozzlobil. Pustil králíka, chytil sovu a zle s ní zatřásl: „Já jsem stvořitel, mě budeš poslouchat!“ A jak tak hliněným tělem třásl, zapadla hlava až k tělu, uši se stáhly dozadu a oči, oči se sově hrůzou vykulily. „To máš za to!“ řekl Raweno. „Taková zůstaneš. Nemáš krk, aby ses otáčela po jiných. Tvoje uši budou poslouchat, co jiní říkají. A nebudeš se dívat na mou práci, protože ve dne budeš spát a létat budeš jen v noci. Pokud jde o peří... nedám ti na ně barvu. Zůstaneš šedá, šedivá jako hlína, z které jsem tě uhnětl.“

Pustil sovu a ta odlétla pryč. Moc se styděla za to, co se stalo... Zmizel ale i králík. Když se Raweno tak rozzlobil, zachvátil králíka strach. Utekl s dlouhýma nohama a dlouhýma ušima. Na drápy a tesáky už nedošlo...

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Australská pohádka

Klokanice

Jednou se bůh Bayamí vydal na zem hledat hodná zvířata. Toho, kdo má nejlaskavější srdce, odměním! říkal si. Proměnil se v ubohého vombata, jde a pláče. Přiběhla k němu klokanice s klokánkem: „Copak se ti stalo?“

Jsem starý, nemocný, nikdo o mě nestojí! Mám hlad a žízeň!“

„Neplač, budu tvou přítelkyní!“ těšila ho klokanice a odvedla vombata k nejchutnější trávě a nejčistší vodě. Malý klokánek skákal za nimi.

Tu se ale nedaleko objevil lovec. Už zvedá bumerang! Ať uloví radši mě než moje dítě nebo chudáka vombata! pomyslela si klokanice a skáče pryč. Schválně dělá hluk, odvádí lovce od malého i od přítele. Běží lovec za klokanicí, už ji dohání... Tu ale zvíře spatřilo otvor ve skále, skočilo do jeskyně a skrylo se tam. Lovec přeběhl kolem, vidí, že musí hledat jinou kořist. Klokanice chvíli čekala, pak se vrací. Ale kam se poděl klokánek? Ztratil hlavu, běhal sem a tam, je daleko od místa, kde jej matka zanechala.

„Kde jsi, moje nešťastné dítě?“ nařká klokanice.

„Já vím, kde je,“ povídá vombat. „Dovedu tě k němu a postarám se, aby se ti dítě už nikdy neztratilo.“ Zavedl vombat matku k malému a pak povídá: „Jdi tam, kde rostou eukalypty. Naloupej par proužku z kůry a spleť je. Vak, který vyrobíš, si zavěs kolem pasu.“

Klokanice učinila vše, jak jí vombat řekl. A když si vak přivázala, proměnil jej Bayamí v klokaní kůži a řekl: „Tam budeš ode dneška nosit své dítě, už nikdy se ti neztratí.

A za tvou laskavost budou odměněni i ostatní klokani.“

Pak vombat — bůh Bayamí zmizel. A klokani nemají od té doby o děti strach!

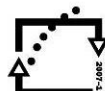
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Egyptská pohádka

Malý král

Zemřel v Egyptě starý panovník a na trůn nastoupil jeho syn. Stal se králem, přestože mu bylo teprve deset let. Shromáždili se kolem něj rádcové, ale chlapec jejich rady neposlouchal. Nechtěl číst, nechtěl psát, nechtěl nic vědět o světě za Egyptem.

„Já jsem vládce, a ten ví všechno nejlépe!“ chlubil se. „A mé příkazy musí být splněny!“

Bylo tomu tak - kdyby někdo neposlechl, přišel by o hlavu, takový byl zákon. Tak vydával malý král příkaz za příkazem a jeden byl horší než druhý. Co vládce napadlo, to museli ostatní splnit. Považ: dal vyhlásit, že všichni lidé musí chodit stejně oblečení, v bílém rouchu. To proto, aby jen on měl barevný plášť... Všechny domy musely být natřeny na oranžovo - to proto, aby jen on měl zářivě bílý palác. A všem oslům měly být nasazeny klobouky - to proto, aby nebyly vidět jejich dlouhé uši. Král měl totiž také ouška větší, než je obvyklé...

Jeden nesmyslný příkaz stíhal druhý a lidé se modlili k Bohu: „Zbav nás tohoto panovníka!“ Ale Bůh mlčel... Až jednoho dne vznesla k nebi modlitbu desetiletá dívka. Dobře věděla, že v jejím věku nebude nikdo moudrý, že se musí ještě hodně učit, získávat zkušenosti. Prosila tedy: „Dej, Bože, ať náš panovník vyroste! Jako dospělý bude jistě myslet jinak...“

Tuto modlitbu Bůh vyslyšel. Z noci na den král vyrostl, dospěl, získal moudrost. Odvolal všechny předchozí příkazy - a když chtěl vydat nějaký nový, dlouho přemýšlel. Domy byly zas bílé, lidé nosili různobarevné šaty a osli chodili bez klobouků. Král vládl moudře, vládl spravedlivě. Všechno má svůj čas - moudrost přichází teprve v dospělosti...

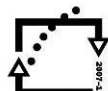
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Finská pohádka

Malinový král

Byly jednou dvě děti, chlapec a děvče - bratr a sestra. Rádi chodili do lesa na maliny, sladké, růžové a voňavé. Jednou si takhle vyšli na slunnou paseku: nejdřív trhají do pusy; pak do džbánek. Malin přibývá, přibývá... všechny jsou zralé a čisté, deštěm omyté. Až najednou chlapec vykřikne: „Podívej, tady je červ!“ Dívá se děvče, a skutečně, z jedné maliny vykukuje bílý červík.

„Hod' ho na zem, zašlápnu ho,“ povídá chlapec.

Ale dívka zavrtěla hlavou: „Ne, to neudělám. I červ má přece právo na život. Co nám záleží na jedné malině, když máme plné džbánky? Necháme mu ji.“

A děvče položilo malinu i s červíkem do mechu. „Víš co? Podíváme se, jestli ještě nenajdeme nějaké houby!“

Chlapec souhlasil, vydali se tedy dál do lesa. Rozhlížejí se v mechu, rozhlížejí se pod stromy, ale houby žádné. A les... les jako by se změnil, náhle je hustý; na krok neuvidíš, větve se napřahují do cesty. To není cesta, kterou znají - zabloudili!

Běhají děti sem a tam, dostaly strach. Co jestli netrefí domů? Stmívá se, za chvíli bude noc.

„Kdyby nám tak někdo ukázal cestu!“ vykřikla plačící dívenka. Tu se rozhrnulo křoví a z něj vyšel muž v růžovém plášti, na hlavě zlatou korunu. „Pomohu vám,“ řekl. „Pomohu vám., oběma!“ Přitom se podíval přísně na chlapce.

„Kdo jste?“ zeptala se dívka.

„Jsem malinový král,“ řekl muž. „Nyní opět vládnu svému království. Byl jsem zlým čarodějem proměněn v červa a zachránit mě mohlo jen dobré srdce. To tys mě vysvobodila!“ obrátil se k dívence.

„A já...“ začervenel se chlapec.

„Ano, ty bys mě byl o život připravil. Ale dal sis říci, proto pomohu i tobě!“ řekl král.

Mávl rukou a stromy se rozestoupily. Mezi nimi běží cesta, na jejím konci stojí červený domek s bílými okenicemi. A přede dveřmi čekají otec s matkou...

„Děkujeme, malinový králi!“ volají děti a běží domů. Už si to budou pamatovat: každý život, i ten nepatrný, má svou cenu!

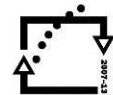
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vietnamská pohádka

Kouzelný džbán

Jeden chudý muž okopával políčko a vykopal džbán. Velký, pěkný, kdo ví, kde se v zemi vzal. Odnese muž nádobu domů, ukázal ji ženě. Ta zrovna loupala rýži, a jak se naklonila, spadlo jí jedno zrnko do džbánu. A stal se zázrak: džbán byl z ničeho nic plný rýže!

„To je kouzlo dobrých duchů,“ řekl muž. „Musíme si ho vážit.“

Postavili tedy džbán na stoleček, klaněli se mu. Měli teď každý den dost jídla, rýže stále plno. Pracovali ale poctivě dál - na poli i v zahradě.

Jednoho dne žena stříhala látku na záplaty a kousek jí odlétl do džbánu. A stal se zázrak. Džbán byl najednou plný plátna! „Takhle to je!“ řekla žena. „Ať dáš do džbánu, co chceš, všechno se ti zmnoží.“

Teď bylo chudákům hej: dali do džbánu penízek - měli jich kopy. Začali si dobře žít. Ale přesto stále pracovali - na poli i v zahradě. Jednoho dne bylo velké horko a žena měla zalévat. Nechtěla se jí ale chodit k řece. Vleje trochu do džbánu a bude vody dost, pomyslela si. Nalila tedy pár kapek... ale to neměla dělat! Ze džbánu se začala prudce valit voda, než do něj stačila žena hodit něco jiného, podrazil jí proud nohy. Voda tekla a tekla... zaplavila domek, pole, zahradu. Odnese i kouzelnou nádobu. Muž se ženou utekli na kopec...

Když vlny opadly, byli ti dva chudí jako dřív, ba byli na tom hůře, protože teď neměli nic – a to všechno proto, že žena podlehla lenosti!

1

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Sova a králík – americká pohádka

1. Jak chtěla vypadat sova?

.....

.....

2. Co všechno chtěl mít králík?

.....

.....

Ted' pomysli na chování zúčastněných.

3. Jaká byla sova?

.....

.....

4. Jaký byl Raweno?

.....

.....

5. Jaký byl králík?

.....

.....

6. Jací byli ostatní tvorové?

.....

.....

Na druhou stranu nakresli místo, kde se děj odehrál:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Klokanice – australská pohádka

1. Jak si představuješ, že vypadá vombat?

.....

.....

2. Co to je bumerang, jak vypadá a k čemu slouží?

.....

.....

3. Jak se klokanice zachránila?

.....

.....

4. Kdo měl laskavé srdce?

.....

5. Podle čeho jsi to poznal?

.....

.....

6. Co poradil vombat klokanovi?

.....

.....

7. Stal se před zraky klokanice zázrak?

.....

8. Co vysvětluje tento příběh?

.....

Na druhou stranu nakresli místo, kde se děj odehrál:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Malý král – egyptská pohádka

1. V kolika letech se hrdina příběhu stal králem?

.....

2. Jaký názor měl na své vzdělání?

.....

3. Co si o tom myslíš ty?

.....

.....

4. Jaký byl král a proč?

.....

.....

5. Jaké příkazy král dával?

.....

6. Co si lidé mysleli o jeho vládě?

.....

.....

7. Čí modlitbu Bůh vyslyšel?

.....

8. Co se pak stalo?

.....

9. Jaké poučení vyplývá z příběhu?

.....

Na druhou stranu nakresli místo, kde se děj odehrál:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Malinový král – finská pohádka

1. Popiš chlapcovo chování

.....
.....

2. Jak se zachovala dívka?

.....
.....

3. Co se mohlo vést čaroděje k proměnění malinového prince v červa?

.....
.....

4. Proč se chlapec červenal?

.....
.....

5. Proč se král zachoval hezky k oběma dětem?

.....
.....

6. Které jiné „nepatrné“ životy mají svou cenu?

.....
.....

Na druhou stranu nakresli místo, kde se děj odehrál:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kouzelný džbán – vietnamská pohádka

1. Co našel muž na poli?

.....
.....

2. Popiš, jak vypadal jeho nález.

.....
.....

3. Co se stalo doma?

.....
.....

4. Jak si muž zdůvodnil zázrak, který se stal?

.....
.....

5. Proč se muž se ženou klaněli džbánů?

.....
.....

6. Změnilo se chování muže a ženy po nálezů džbánů?

.....
.....

7. Co bys ty dělal s takovým nálezem?

.....
.....

Na druhou stranu nakresli místo, kde se děj odehrál:

